

Textil v muzeu

podklady pro zkoušku

okruh I. – vymezení pojmů
Textil, textilie a textilní

Vymezení pojmů: **TEXTIL , TEXTILIE a TEXTILNÍ**

Textil - hotové výrobky jako oděvní komplety nebo jednotlivé oděvní součástky, oděvní doplňky, interiérový textil a textil užívaný v řemeslných a hospodářských provozech.

Je zhotovován buď nastříháním z dílů textilie a sešíván různými druhy stehů nebo vyráběn proplétáním nebo provazováním příze tak, že vzniká hotová oděvní součástka nebo doplněk bez potřeby sešívání jejich jednotlivých dílů.

K textilu řadíme i oděvní součástky nebo doplňky vyrobené z dalších materiálů, většinou organického původu – zejména kůže, kožešin, plsti, hub apod.

Textil může být jednodruhový, nebo kombinovaný z několika druhů textilií (*termín textilie vymezen níže*), popř. i jiných materiálů vsazených do textilu viditelně nebo skrytě, organického, anorganického či syntetického původu. Často bývá doplňován různými druhy výzdoby (výšivka a aplikace) nebo i funkčními prvky (knoflíky, háčky, zipy).

Textilie je lidskou rukou vyrobený plošný materiál zhotovený z textilních přízí. Textilie vznikají jejich vzájemným provazováním nebo proplétáním do pevné struktury. Dle způsobu výroby textilie rozdělujeme na **tkaniny, pleteniny a krajky**.

Tkaniny je možno stříhat, stříháním však okraje nastříhaných dílů ztrácejí pevnost, musí se obšívát, aby neztratily soudržnost plochy.

U pletenin a krajek vzniká pevný okraj i tvar dílu již při výrobě.

Přídomkem **textilní** označujeme zejména **suroviny** pro výrobu příze a **skupinu pomůcek** pro ruční nebo strojovou přípravu příze a zhotovení textilií a textilu.

Suroviny pro výrobu dělíme na organické (rostlinné a živočišné) a anorganické (z neživé přírody), popř. syntetické (uměle vyrobené – typické pro moderní dobu).

Textil – hotové výrobky
např. spodní kalhoty, sukně, živůtek –
zhotovené z nastříhaných dílů tkaniny a sešité

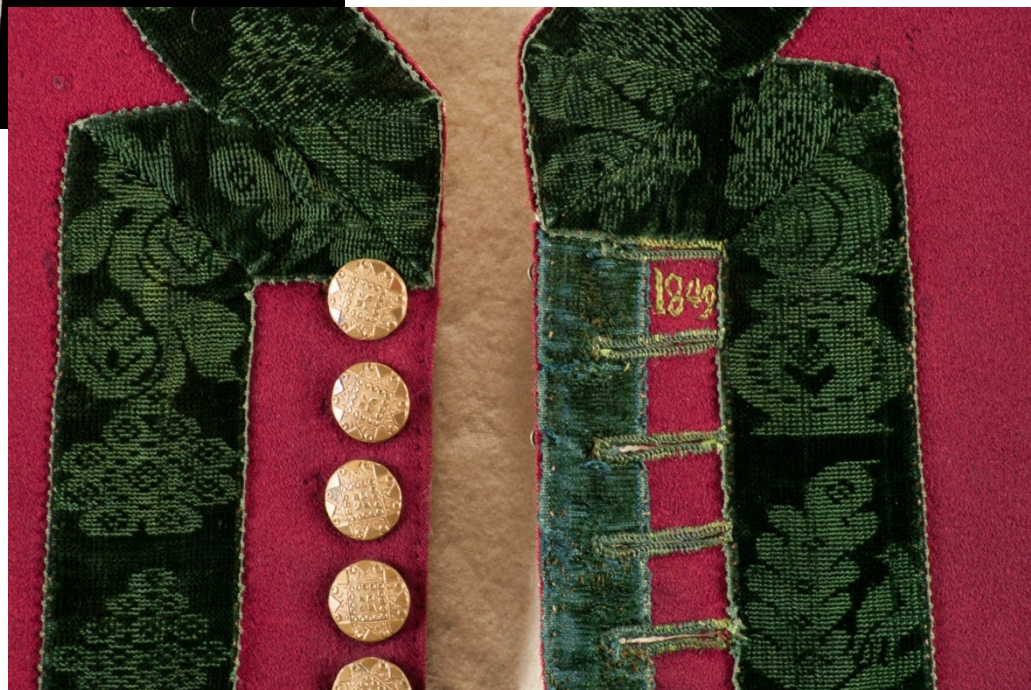

Textil – hotové výrobky
např. čepice, kojenecká souprava
zhotoveno z pleteniny

Textil jednodruhový =
zhotovený z jednoho druhu materiálu,
např. košile
textil kombinovaný =
zhotovený z několika druhů textilií,
popř. doplněný z jiných materiálů ,
např. živůtek - detail

Speciální skupinou textilu jsou hotové výrobky (tj. oděvní součástky), kteřé nejsou vyrobeny z textilií, ale jiných přírodních surovin, jež skýtají plošný materiál. Do určitého tvaru se podobně jako textilie upravují stříháním a sešívají se do hotové oděvní součástky. Jedná se zejména o kůže, kožešiny či plsti. Méně obvyklou surovinou jsou plodnice dřevokazných hub, z nichž je možno vyrobit materiál obdobný kůži.

8309

26295

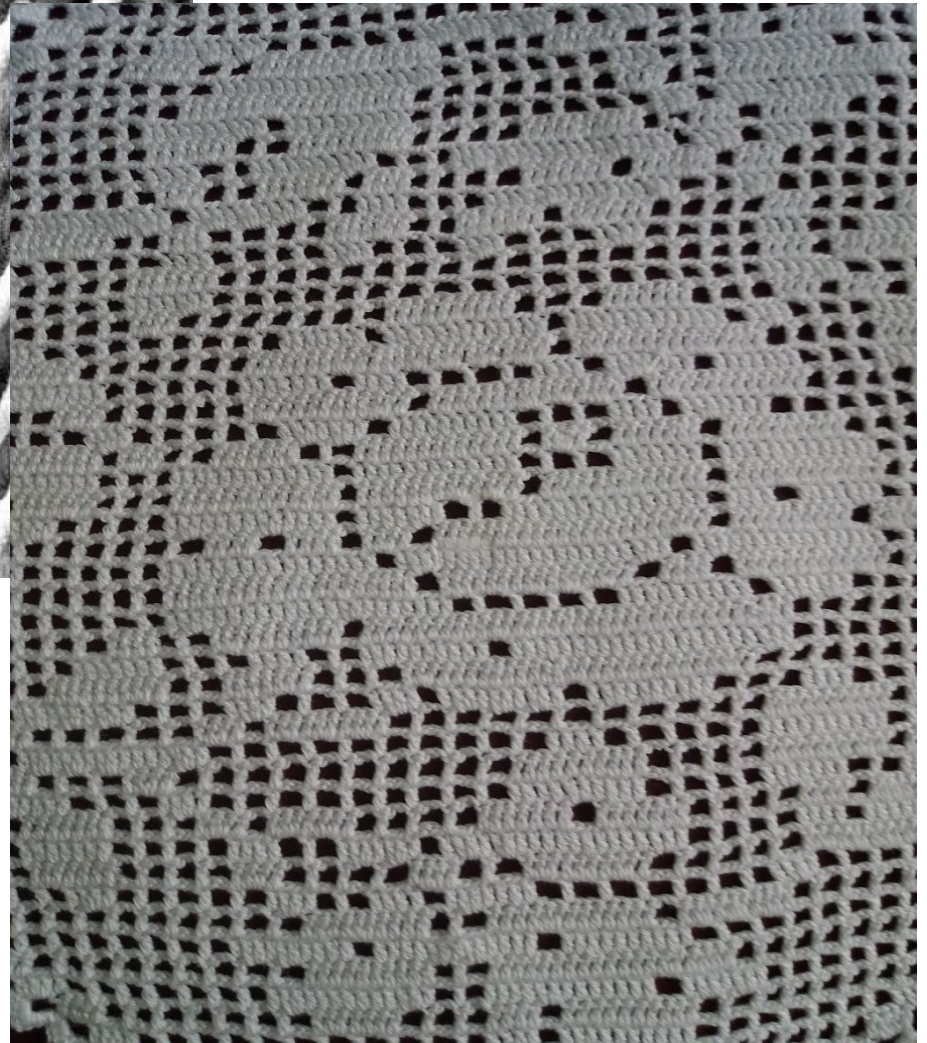
Textilie - tkanina s prostou vazbou a
vzorovaná vytkáváním

Textilie – pletenina
nahore vlevo pletená
dole vpravo háčkováaná

Textil – krajky zhotovené
strojovým paličkováním,
síťováním

